

СИЛАБУС КУРСУ СОЛЬФЕДЖІО

Освітній ступінь «Бакалавр»
Спеціальність 025 «Музичне мистецтво».
Освітня програма: «Музичне мистецтво естради», «Звукорежисура»
Рік навчання: I, II, III
Семестр: 2, 3, 4, 5, 6
Кількість кредитів: 9
Мова викладання: **українська.**

Керівник курсу

Супрун Олена Володимирівна доцент, доктор філософії

Контактна інформація: +38 050 932 71 72

Прореквізити освітнього компоненту: Теорія музики

Постреквізити освітнього компоненту: Гармонія, Аналіз музичних творів, Аранжування, інструментування, Спеціальний клас (за видами), Методика викладання фахових дисциплін (за видами), Клас ансамблю, Методика і практика роботи з ансамблем, Педагогічна практика.

Призначення освітнього компоненту

Відповідно до освітніх програм, вивчення освітнього компоненту «Сольфеджіо» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Для ОП «Музичне мистецтво естради»

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРН 4
Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.	ПРН 7
Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській/менеджерській/лекторській/практичній діяльності	ПРН 11
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом	ПРН 12
Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання музичного мистецтва	ПРН 15

Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПРН 17
--	--------

Для ОП «Звукорежисура»

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту в роботі звукорежисера	ПРН 4
Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.	ПРН 7
Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській/менеджерській/лекторській/практичній діяльності	ПРН 11
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом	ПРН 12
Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання музичного мистецтва	ПРН 15
Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПРН 17

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни

Відповідно до освітньої програми, вивчення освітнього компоненту «Сольфеджіо» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти програмних результатів навчання через такі компетентності: (ЗК – загальні СК - спеціальні).

	Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, звукорежисури, музичного оформлення та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
загальні (ЗК)	
ЗК 1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 4	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 6	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 12	Здатність працювати автономно.
ЗК 14	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
Спеціальні компетентності для ОП «Музичне мистецтво естради» (СК)	
СК 3	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва
СК 4	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
СК 5	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
СК 7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
СК 10	Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
СК 11	Здатність оперувати професійною термінологією. Здатність оперувати професійною термінологією.
СК 12	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі

	практичної діяльності.
СК 13	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
Спеціальні компетентності для ОП «Звукорежисура» (СК)	
СК3	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва
СК 4	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва та звукорежисури.
СК 5	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва аудіальними засобами
СК 7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
СК 10	Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
СК 11	Здатність оперувати професійною термінологією.
СК 12	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
СК 13	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Сольфеджіо» є формування у здобувачів вищої освіти вільної слухової орієнтації в музичному матеріалі, уміння слухати та сприймати музику в усіх її компонентах, системний, методичний розвиток музичних здібностей здобувачів вищої освіти: мелодичного, тембрового, ладового, гармонічного, поліфонічного слуху, метро-ритмічного відчуття, музичної пам'яті, музично-слухових уявлень, отримання музично-слухового досвіду. Ця практична дисципліна є однією з найважливіших у ході підготовки музиканта-професіонала.

Завдання освітнього компоненту:

- розвиток музичного слуху та музичної пам'яті;
- формування у студентів навичок точного інтонування та визначення слух елементів музичної мови;
- формування навички вільного читання з аркушу (з урахуванням чистого інтонування та метро-ритмічної точності) одноголосних та двоголосних музичних прикладів;
- розвиток внутрішнього слуху - формування навички визначати стиль та характер музичного твору без його відтворення на інструменті, визначати мелодичні та ладові особливості, гармонічну мову, ладо-тональні та темпові зміни, кульмінацію твору;
- виховувати осмислене ставлення до структурної, ладо-тональної та метро-ритмічної будови музичного прикладу (привчати студентів аналізувати приклад, спираючись на теоретичні знання, розуміти мелодичний та гармонічний розвиток музичної думки, відмічати найбільш характерні інтонаційно-ритмічні та інші закономірності прикладів з сольфеджування чи слухового аналізу);
- формування навичок запису одноголосного та двоголосного диктанту;
- формування навичок визначення на слух елементів музичної мови в ладу та поза ладом.

Практична спрямованість

Традиційним змістом дисципліни «Сольфеджіо» є виховання (формування, розвиток) музичного слуху засобами співу та аналітичного слухового сприйняття певного музичного матеріалу. Якщо на початковому та середньому етапах навчання освоюються, насамперед, елементи музичної мови з частковим охопленням рівня граматики, то на етапі вищої освіти необхідним є перехід до вивчення музичних мов як таких, з'ясування закономірностей музичного мовлення, засобів втілення художнього-образного змісту. Курс сольфеджіо на вищому ступені залишається традиційно музичний слух як складний комплекс спеціальних здібностей. Проте, змінюється спрямованість курсу, і його предметом стає: формування та розвиток музичного мислення: здібності активного та адекватного сприйняття музичного тексту, наслідком якого є свідоме осягнення музичного твору у його художній цілісності. Тобто, у процесі слухового сприйняття мають бути охоплені та усвідомлені

притаманні даному музичному творові закономірне, логічне внутрішнє його влаштування та художньо-образний зміст.

Зміст і структура освітнього компоненту

№ тижня	Назва теми	Всього години	завдання для самостійної роботи
МОДУЛЬ 1			
I курс, II семестр			
Змістовий модуль 1. Натуральний мажор. Тональності з одним знаком при ключі.			
1	<p>Тема 1 Завдання курсу сольфеджіо. Запис і читання нот в скрипковому ключі. Сольмізація в розмірі 2/4. Тактування. Мажорний лад. Гама C - dur, стійкі та нестійкі ступені з розв'язанням. Ладointонаційні вправи, спів тами різними ритмічними фігурами.</p>	2	<p>Щодня простукувати 2–3 ритмічні вправи з паузами. Проспівати інтервал ч.5 у різних тональностях. Слухати музичні уривки та визначати розмір (2/4 чи 3/4). Виконати 2–3 ритмічні диктанти самостійно (записати ритм після прослуховування). Скласти власний короткий ритмічний малюнок у 3/4 з паузами. Робота над ладо-інтонаційними вправами, спів за різними ритмічними фігурами. Проспівати гаму C-dur у різних ритмічних малюнках (чверті, восьмі, тріолі) Визначити та позначити стійкі й нестійкі ступені у нотному записі гами. Скласти 3 інтонаційні вправи з розв'язанням нестійких ступенів у стійкі. Виконати вправи на спів інтервалів: чиста квінта (C–G), велика терція (C–E), мала терція (E–G). Записати коротку мелодію (4–6 тактів) у C-dur, використовуючи різні ритмічні фігури та обов'язкове розв'язання нестійких ступенів. Ознайомлення з матеріалами наукової та методичної літератури.</p>
2	<p>Тема 2 Підбір мелодій на фортепіано з наступним записом на дошці та в зошитах. Тон. Півтон. Секвенції з секунд, терцій. Ланцюжок із ступенів. Сольфеджування мелодій зі стрибками на стійкі інтервали. Затакт. Інтервали: ч.1, ч.8. Паузи. Ритмічні вправи з застосуванням пауз в розмірі 2/4. Інтервали ч.5. розмір 3/4. простукування метричної сітки під час звучання музики. Визначення розміру. Ритмічний диктант.</p>	3	<p>Проспівати гами G-dur та F-dur, визначити стійкі й нестійкі ступені. Транспонувати знайому мелодію у нові тональності. Виконати вправи на інтервали (в.3, ч.1, ч.8, ч.5). Простукувати метричну сітку у 2/4, 3/4 та 4/4. Диригувати під музику, визначаючи розмір. Тон. Півтон. Секвенції з секунд, терцій. Ланцюжок із ступенів. Відпрацювання вправ сольфеджування мелодій зі стрибками. Проспівати гаму a-moll у трьох видах (натуральний, гармонічний, мелодичний). Визначити стійкі та нестійкі ступені, скласти приклади їх розв'язання. У нотному тексті знайти межі фраз і періодів. Проспівати та порівняти інтервали в.3 та м.3. Простукати та записати ритмічні фігури з четвертою нотою з крапкою. Скласти коротку мелодію (4–6 тактів) у a-moll з використанням ритмічних фігур із крапкою. Простукування метричної сітки під музичний супровід. Визначення розміру в заданих вправах.</p>
3	<p>Тема 3. Мажорнітональності з лодним знаком при ключі. Роцміри 2/4, 3/4. Транспонування, підбір мелодій в нових тональностях. Інтервали в3, ч1, ч8, ч5. Розмір 4/4. Диригування під музику. Написання мелодії на заданий ритмічний малюнок в розмірі 4/4</p>	3	<p>Проспівати гами G-dur та F-dur, визначити стійкі й нестійкі ступені. Транспонувати знайому мелодію у нові тональності. Виконати вправи на інтервали (в.3, ч.1, ч.8, ч.5). Простукувати метричну сітку у 2/4, 3/4 та 4/4. Диригувати під музику, визначаючи розмір.</p>
4	<p>Тема 4 Тональність a - moll. Ступені мінору, їх властивості. Визначення членування</p>	3	<p>Проспівати гаму a-moll у трьох видах (натуральний, гармонічний, мелодичний). Визначити стійкі та нестійкі ступені, скласти</p>

	музики в нотному тексті. Інтервали в.3, м.3 Четвертна нота з крапкою. Простукування та запис різних ритмічних фігур.		приклади їх розв'язання. У нотному тексті знайти межі фраз і періодів. Проспівати та порівняти інтервали в.3 та м.3. Простукати та записати ритмічні фігури з четвертною нотою з крапкою. Скласти коротку мелодію (4–6 тактів) у a-moll з використанням ритмічних фігур із крапкою. Гама a-moll натуральний Вправа: спів інтервалів м.3 (A–C) та в.3 (A–C#). Ритміка: $\dot{\cdot}$ $\dot{\cdot}$ $\dot{\cdot}$ $\dot{\cdot}$ $\dot{\cdot}$ $\dot{\cdot}$ (четвертна з крапкою).
5	Тема 5 Мажорні та мінорні тональності з одним ключовим знаком. Тетрахорди. Творчі завдання. Інтервал ч.4. Розмір 3/8. Метро-ритмічні вправи, сольмізація, диригування під музику. Ритмічний диктант. Мажорний та мінорний тризвуки.	3	Проспівати гами G-dur, F-dur, e-moll, d-moll та їх тетрахорди. Виконати вправи на інтервал ч.4 у різних тональностях. Простукати та записати ритмічні малюнки у 3/8. Виконати сольмізацію гами у мажорі та мінорі. Диригувати під музику у 3/8, визначати розмір. Записати ритмічний диктант у 3/8. Проспівати та зіграти мажорні й мінорні тризвуки. Скласти коротку мелодію (4–6 тактів) у 3/8 з використанням тризвуків. G-dur: нижній тетрахорд G–A–B–C, верхній D–E–F#–G. F-dur: нижній F–G–A–Bb, верхній C–D–E–F. Інтервал ч.4: C–F. Ритм у 3/8: $\dot{\cdot}$ $\dot{\cdot}$ $\dot{\cdot}$ $\dot{\cdot}$ $\dot{\cdot}$.
6	Тема 6 Мажорні та мінорні тональності з двома ключовими знаками. Читання нот. Транспонування на секунду. Визначення тональності. Інтервали м.2, в.2. Головні тризвуки ладу з оберненнями. Інтервали м.6, в.6. Мелодія народної пісні в куплетній формі. Тональності мажору і мінору до двох знаків при ключі. Інтервали в ладу і від звуків. Головні тризвуки та їх обернення.	3	Проспівати гами D-dur, Bb-dur, B-moll, g-moll. Виконати вправи на інтервали м.2, в.2, м.6, в.6. Транспонувати знайому мелодію на секунду. Визначати тональність за нотним текстом. Зіграти та проспівати головні тризвуки з оберненнями. Простукати та записати ритмічні малюнки у 3/8. Взяти кілька коротких нотних уривків і визначити їх тональність. Проаналізувати будь-яку знайому народну пісню (наприклад, «Несе Галя воду») у куплетній формі. Виконати 2–3 ритмічні диктанти у різних розмірах (2/4, 3/4, 4/4). Скласти власний короткий ритмічний малюнок і записати його у нотах. Написання мелодії на заданий ритмічний малюнок в розмірі 4/4
7	Тема 7 Ритмічні групи: чверть і дві восьмі, восьма і дві шістнадцяті. Ритмічні диктанти. Сольмізація, аналіз сольфеджованих вправ на слух, поняття цезури і повтору в мелодії. Мажорні і мінорні тональності з трьома знаками при ключі. Підбір знайомих мелодій в даних тональностях. Творчі вправи. Інтервали м.7, в.7.	3	Простукати та записати ритмічні групи у різних розмірах. Виконати 2–3 ритмічні диктанти. Проспівати гами у A-dur, F#-moll, Eb-dur, c-moll. Виконати сольмізацію та аналіз вправ на слух. Визначити цезури та повтори у народних піснях. Проспівати інтервали м.7 і в.7. Скласти власну мелодію у куплетній формі з використанням повтору. Вправа: чергування фраз у C-dur та a-moll. Пунктирний ритм: $\dot{\cdot}$ $\dot{\cdot}$ $\dot{\cdot}$ $\dot{\cdot}$ $\dot{\cdot}$. Тритон у C-dur: F–B → розв'язання у E–C. Двоголосся: спів у терцію (C–E) та квінту (C–G).
8	Тема 8 Перемінний лад. Сольфеджування двоголосних вправ з епізодичним розходженням голосів в терцію і ч.5. Визначення на слух ступенів в різних октавах, гам, послідовностей тризвуків і обернень. Побудова та інтонування тризвуків і їх обернень від звука.	3	Проспівати вправи з перемінним ладом (мажор ↔ мінор). Виконати двоголосні вправи з розходженням у терцію та квінту. Визначати на слух ступені, гами та тризвуки з оберненнями. Побудувати тризвуки від різних звуків та інтонувати їх. Простукати пунктирні ритми у різних розмірах. Проспівати тритони у мажорі та мінорі з правильним розв'язанням. Скласти

	Пунктирний ритм. Значення пунктирного ритму в маршовій та танцювальній музиці. Тритони натурального мажору і мінору з розв'язанням в вивчених тональностях. Двоголосся. Спів двоголосних вправ в терцію, гармонічних інтервалів в ладу і поза ладом. Написання другого голосу до даної мелодії.		другий голос до короткої мелодії, використовуючи гармонічні інтервали. A-dur F#-moll E♭-dur c-moll Інтервали: м.7 (C–B♭), в.7 (C–B). Вправа: підбір знайомої мелодії (наприклад «Щедрик») у c-moll.
Змістовий модуль 2 Натуральний і гармонічний мінор. Тональності з двома знаками при ключі.			
9	Тема 9 Тональності мажору і мінору до 4-х знаків при ключі. Послідовність інтервалів та акордів. Слуховий аналіз. Диктант на ступенях головних тризвуків. Характерні інтервали в мажорі і мінорі.	3	Проспівати гами у всіх тональностях до 4-х знаків при ключі. Виконати вправи на інтервали (м.3, в.3, ч.4, ч.5, м.6, в.6, м.7, в.7). Зіграти та проспівати головні тризвуки й їх обернення. Виконати слуховий аналіз коротких мелодій (визначити тональність, інтервали, акорди). Слухати короткі мелодії та визначити їх лад, інтервали й акорди. Проспівати та порівняти звучання характерних інтервалів у мажорі та мінорі. Записати диктант на ступенях головних тризвуків у мажорі та мінорі. Скласти власну мелодію у будь-якій тональності до 4-х знаків при ключі, використовуючи характерні інтервали.
10	Тема 10 Інтервали секста і септіма. Двоголосся. Тритони натурального і гармонічного мажору і мінору. Інтонування гармонічно і мелодично, визначення на слух. Творчі завдання.	3	Проспівати сексти та септіми вгору і вниз у різних тональностях, порівняти їх звучання. Написати другий голос до короткої мелодії, використовуючи паралельні терції або квінти. Побудувати та проспівати тритони у натуральному мажорі та гармонічному мінорі з розв'язанням. Практикувати інтонування інтервалів гармонічно та мелодично. Виконати слухові вправи: визначити інтервали сексти, септіми та тритони на слух. Метро- ритмічні вправи
11	Тема 11 Тональності мажору і мінору з трьома і чотирма ключовими знаками. Інтонування ступенів ланцюжка з застосуванням хроматизмів. Диктант.	3	Читання нот. Транспонування на секунду. Проспівати гами у тональностях A-dur, E-dur, E♭-dur, A♭-dur, f#-moll, c#-moll, c-moll, f-moll. Виконати вправи на інтонування ступенів у різних октавах. Співати хроматичні ланцюжки у тональностях A-dur, E♭-dur, f#-moll, c-moll висхідні та низхідні). Виконати слуховий аналіз коротких мелодій: визначити тональність та хроматичні звуки. Написати власну мелодію у будь-якій з цих тональностей із використанням хроматичних ходів.
12, 13	Тема 12 Розмір 6/8 та ритмічна група чверть і дві шістнадцяті. Ритмічні вправи та ритмічний диктант. Написання мелодії на заданий ритмічний малюнок. Простукування ритмічних вправ на 2-х нотних станах або 2-х рядках. Інтонування 2-х голосся. Диктант. Дуети з класичного репертуару.	5	Простукати ритмічну групу ♩ ♩♩ у різних позиціях такту. Виконати 2–3 ритмічні диктанти у розмірі 6/8. Скласти мелодію на заданий ритмічний малюнок. Простукати ритмічні вправи на двох рядках одночасно. Проспівати двоголосні вправи у терцію та квінту. Виконати слуховий диктант у 6/8. Ознайомитися з дуетами Моцарта або Гайдна. Приклади для самостійної роботи. Ритміка: ♩ ♩♩ ♩ ♩ ♩ ♩ Мелодія у G-dur: G–A–B–C–D–E–D–C (на ритмічний малюнок). Двоголосся: верхній голос – G–A–B, нижній – E–F–G. Дует: уривок з «Дуетів для двох голосів» Моцарта (KV 439b). В. А. Моцарт – «Дуети для двох голосів» (KV 439b).

			Й. Гайдн – канони та прості дуети. Українські народні пісні у двоголосному викладі
14	Тема 13 Послідовності тризвуків та їх обернень від звука та в тональності. Форма - період. D ₇ в основному виді.	3	Побудувати тризвуки від різних звуків та їх обернення. Проспівати послідовність T-S-D-T у мажорі та мінорі. Скласти коротку мелодію у формі періоду (8 тактів). Побудувати та проспівати D ₇ у різних тональностях, розв'язати його у тоніку. Виконати слуховий аналіз: визначити тризвуки та D ₇ у короткому уривку. Приклади для самостійної роботи. Тризвуки від звука G: G-B-D (мажорний), G-B $\flat$ -D (мінорний). Послідовність у C-dur: C-E-G (T) → F-A-C (S) → G-B-D (D) → C-E-G (T). Форма період: Фраза 1: C-D-E-F-G (каданс на D). Фраза 2: G-F-E-D-C (каданс на T). D ₇ у C-dur: G-B-D-F → C-E-G. Аналіз сольфеджованих вправ на слух
15, 16	Тема 14 Синкопа. Види синкопи, її значення в музиці. Простукування синкопи та визначення на слух під час звучання музики. Ритмічні завдання.	5	Простукати приклади синкопи у різних розмірах. Виконати слухові вправи: визначити синкопу у знайомих мелодіях (наприклад, джазові стандарти, марші). Записати 2-3 ритмічні диктанти із синкопами. Скласти коротку мелодію (4-6 тактів) із використанням синкопи. Виконати двоголосну вправу, де один голос має синкопований ритм. Приклади для самостійної роботи. Проста синкопа у 2/4: ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ Синкопа з паузою у 3/4: ♪ (пауза) ♪ ♪ ♪ ♪ Ланцюгова синкопа у 4/4: ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ Мелодія у G-dur із синкопою: G-A-B-C-D (на ритм ♪ ♪ ♪). Підготовка до модульного контролю знань
Диференційований залік			
МОДУЛЬ 2			
II курс, III семестр			
Змістовий модуль 3. Мажорні і мінорні тональності з трьома ключовими знаками.			
1	Тема 15 Гама до 4-х знаків при ключі. D ₇ з розв'язанням від звука та в тональностях. Мінор з натуральним ввідним звуком, як елемент зв'язку з паралельною тональністю. Двоголосся.	3	Проспівати гама у тональностях до 4-х знаків при ключі. Побудувати та проспівати D ₇ від різних звуків і у різних тональностях, розв'язати його у тоніку. Виконати вправи на мінор з натуральним ввідним звуком, показати зв'язок із паралельним мажором. Співати двоголосні вправи у терцію та квінту. Виконати слуховий аналіз: визначити D ₇ та його розв'язання у короткому уривку. Написати власну мелодію у формі періоду (8 тактів) у A-dur або c-moll з використанням D ₇ . Побудова та інтонування тризвуків і їх обернень від звука
2	Тема 16 Мажорні і мінорні тональності з 5-ю знаками при ключі. Акордові послідовності в тональностях. Обернення D ₇ . Мелодичний диктант. Зменшений і збільшений тризвуки. Написання простих підголосків до мелодій народних пісень.	3	. Проспівати гама у B-dur, D $\flat$ -dur, g $\sharp$ -moll, b $\flat$ -moll. Виконати акордові послідовності T-S-D-T та I-VI-II-V-I у цих тональностях. Побудувати та проспівати D ₇ і його обернення. Виконати мелодичний диктант у тональності з 5-ма знаками. Побудувати зменшені та збільшені тризвуки від різних звуків. Написати простий підголосок до народної пісні. Приклади для самостійної роботи. Гама B-dur. Акордова послідовність у b $\flat$ -moll: B $\flat$ -D $\flat$ -F (T) → E $\flat$ -G $\flat$ -B $\flat$ (S) → F-A $\flat$ -C (D) → B $\flat$ -D $\flat$ -F (T).

			Д7 у Db-dur: Ab–C–Eb–Gb → розв’язання у Db–F–Ab. Зменшений тризвук від E. Збільшений тризвук від F. Підголосок до пісні «Ой у лузі червона калина»: основна мелодія у B-dur, підголосок у терцію нижче. «Несе Галя воду» (у Db-dur) скласти другий голос, використовуючи паралельні терції або квінти.
3	Тема 17 Тріоль. Більш складні ритмічні вправи. Синкопа між тактова, з паузою. Ритмічні диктанти. Творчі завдання. Спів 2-х голосних вправ.	3	Простукати триолі у різних розмірах (2/4, 3/4, 4/4). Виконати вправи на синкопу з паузою та міжтактову синкопу. Записати 2–3 ритмічні диктанти з триолями та синкопами. Скласти власну мелодію з використанням триолей. Проспівати двоголосні вправи у терцію та квінту. Виконати слуховий аналіз: визначити триолі та синкопи у музичних уривках. Приклади для самостійної роботи. Тріоль у 2/4: ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ Синкопа між тактова: ♪ ♪ (зв’язка) ♪ ♪ Синкопа з паузою: ♪ (пауза) ♪ ♪ ♪ Мелодія у G-dur із триолями: G–A–B (тріоль) → C–D–E → G. Двоголосся у C-dur: верхній голос – C–E–G, нижній голос – A–C–E. Скласти коротку мелодію (4–6 тактів) із використанням триолей та синкоп. Написати ритмічний малюнок із міжтактовою синкопою. Гармонізувати просту народну мелодію (на вибір), додавши підголосок у терцію.
4, 5	Тема 18 Септакорди VII та II ступенів. Інтонування в тональностях мажору і мінору з розв’язанням в тоніку двома способами. Акордові послідовності в тісному та широкому розташуванні. Мелодичний диктант. 2-х і 3-х частинна форма в творах. Визначення на слух.	5	Побудувати септакорди VII та II ступенів у різних тональностях. Проспівати їх розв’язання у тоніку двома способами. Зіграти та проспівати послідовність II7 → V → I у тісному та широкому розташуванні. Виконати акордові послідовності у тісному та широкому розташуванні. Записати мелодичний диктант у C-dur або a-moll. Визначити форму (2- або 3-частинну) у знайомих творах на вибір. Вибрати 2 твори у двочастинній формі та 2 у тричастинній. Прослухати їх та зробити схему (A–B або A–B–A). Записати короткий конспект: які каданси та контрасти визначають форму. Скласти власну мелодію у формі періоду з використанням септакорду II ступеня. Приклади для самостійної роботи. VII7 у C-dur: B–D–F–A → C–E–G. II7 у a-moll: B–D–F–A → E–G#–B → A–C–E. Акордова послідовність у G-dur (тісне розташування): A–C–E–G → D–F#–A → G–B–D. Акордова послідовність у G-dur (широке розташування): A–E–C–G → D–A–F# → G–D–B. Мелодичний диктант у a-moll: A–B–C–D E–F–E–D C–B–A–G# A–A–E–C. Форма: «Ой у лузі червона калина» – тричастинна (A–B–A).
6	Тема 19 Гармонічний мажор. Спів одноголосних прикладів з транспонуванням. Підбір акомпанементу. Двоголосні вправи.	3	Проспівати гами у гармонічному мажорі (C, D, F, G). Виконати транспонування коротких мелодій на вибір у різні тональності. Підібрати акомпанемент до одноголосної мелодії (T–S–D) «Несе Галя воду», «Щедрик» (М. Леонтович), «Ой ходить сон коло вікон», Л. Бетховен – «Ода до радості» (фрагмент з 9-ї симфонії), Ф. Шуберт – «Марш військовий» (D 733 №1, уривок).

			Назарій Яремчук — «Гай, зелений гай».», Ірина Білик — «А я пливу», Океан Ельзи — «Все буде добре». Співати двоголосні вправи у гармонічному мажорі. Виконати слуховий аналіз: визначити гармонічний мажор у музичних уривках. Скласти власну мелодію у гармонічному мажорі з акомпанементом.
7	Тема 20 Розміри 6/8 і 6/4. Сольмізація прикладів в даних розмірах, сольфеджування вправ. Ритмічний диктант. Творчі завдання.	3	Проспівати гами у розмірах 6/8 та 6/4. Виконати сольмізацію прикладів у різних тональностях. Записати 2–3 ритмічні диктанти у цих розмірах. Скласти власну мелодію у 6/8 та 6/4. Співати двоголосні вправи у терцію та квінту. Виконати слуховий аналіз: визначити розмір і характер мелодії.
8	Тема 21 Спів канонів в двоголоссі. Прості і складні розміри. Виконання другого голосу на фортепіано. Написання канону до мелодії. Слуховий аналіз. Диктант.	3	Проспівати прості канони у двоголоссі. Виконати канон у різних розмірах (2/4, 3/4, 6/8). Написати канон до народної мелодії. Виконати слуховий аналіз канонічних уривків. Записати ритмічний диктант у формі канону. Скласти власну двоголосну вправу. Приклади для самостійної роботи. Канон у C-dur: голос 1 – C–E–G–C; голос 2 – вступ через 2 такти. Канон у G-dur: голос 1 – G–A–B–C–D; голос 2 – вступ через 1 такт. Канон у 6/8: голос 1 – C–D–E–F–G–A; голос 2 – вступ через 2 такти. Канон на знайому мелодію: «Несе Галя воду», «Цвіте терен», «Ой у вишневому саду», Ф. Мендельсон – «Весняна пісня» (з «Пісень без слів»), Е. Гріг – «Кобольд» (з «Ліричних п'єс»), Р. Шуман – «Веселий селянин» (з «Альбому для юнацтва»). Тіна Кароль – «Намалюю тобі зорі», Океан Ельзи – «Все буде добре», Руслана – «Дикі танці», Jamala – «1944», Христина Соловій – «Тримай» (на вибір 1 народна пісня; 1 класичним твір, 1 сучасна пісня)
Змістовий модуль 4. Тональності з чотирма ключовими знаками.			
9, 10	Тема 22 Імітаційне двоголосся в сольфеджуванні. Приклади із класики або народних пісень. Визначення на слух куплетно-варіаційної, простої 2-х, 3-х частинної форми. Акорди з розв'язанням від звука і в послідовностях. Спів по вертикалі і горизонталі. Романси з супроводом.	6	Проспівати імітаційні двоголосні вправи у різних тональностях. Виконати слуховий аналіз: визначити форму (куплетно-варіаційна, 2- або 3-частинна). Побудувати акорди від звука та у послідовностях, розв'язати їх у тоніку. Співати акорди по вертикалі та мелодії по горизонталі. Виконати романс із супроводом (наприклад, Лисенка). Скласти власну мелодію та написати до неї імітаційний другий голос. Приклади для самостійної роботи. Імітаційне двоголосся: верхній голос – C–D–E–F, нижній голос вступає через такт – C–D–E–F. Форма: «Ой у лузі червона калина» – куплетно-варіаційна; «Менует G-dur» Баха – двочастинна; «Менует і тріо» Моцарта – тричастинна. Акорди у G-dur: G–B–D (T), C–E–G (S), D–F#–A (D) → G–B–D (T). Спів по вертикалі: акорди C–E–G, F–A–C, G–B–D. Романс: Лисенко «Мені однаково» – сольмізація мелодії у d-moll; Кирило Стеценко – «Не щечечи, соловейку» → g-moll (соль мінор). Яків Степовий – «Вечірня пісня» → f-moll (фа мінор). Борис Лятошинський – «Тихо над річкою» → d-moll (ре мінор). Сольфеджування романсів.

11, 12	Тема 23 Двоголосні приклади більш складного виду. Ознайомлення з 3-х і 4-х голоссям. Аналіз прикладів. Диктант. Більш складні ритмічні фігури (синкопи, тріолі) в розмірах 2/4, 3/4, 4/4. Простукування ритмічних фігур в два рядки, ритмічний диктант.	5	Проспівати складні двоголосні вправи у різних тональностях. Ознайомитися з триголосними та чотириголосними прикладами. Виконати слуховий аналіз: визначити інтервали та гармонічні функції. Записати ритмічний диктант із синкопами та тріолями. Простукати ритмічні фігури у два рядки. Скласти власну мелодію та написати до неї другий голос. Приклади для самостійної роботи. Двоголосся у G-dur: Голос 1: G–A–B–C–D–C–B–A. Голос 2: B–C–D–E–F#–E–D–C. Триголосся у F-dur: акорди F–A–C; Bb–D–F; C–E–G. Чотириголосся у D-dur: акорди D–F#–A–D; G–B–D–G; A–C#–E–A. Ритмічний диктант у 3/4: ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ . 2/4: ♩ ♩ . 4/4: ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ . Простукування у 4/4: верхній рядок – синкопи, нижній – тріолі.
13, 14	Тема 24 Темброві диктанти в розмірах 3/8, 6/8. Спів гармонічних зворотів в 3-х і 4-х голосі.	5	Виконати темброві диктанти у 3/8 та 6/8 (визначити інструменти/голоси). Проспівати гармонічні звороти у триголосі та чотириголосі. Записати ритмічний диктант із тембровими змінами. Виконати слуховий аналіз: визначити акорди та їх функції (T–S–D). Скласти власний приклад тембрового диктанту (3–4 інструменти). Написати коротку мелодію у 6/8 та гармонізувати її у 3-х і 4-х голосі. Приклади для самостійної роботи. Тембровий диктант у 3/8: флейта – скрипка – кларнет (записати ритм). Тембровий диктант у 6/8: фортепіано – гітара – сопрано (записати ритм). Триголосся у F-dur: акорди F–A–C; Bb–D–F; C–E–G. Чотириголосся у D-dur: акорди D–F#–A–D; G–B–D–G; A–C#–E–A. Гармонічний зворот у G-dur: T–S–D–T → G–C–D–G.
15, 16	Тема 25 Д7, V117 П7 та їх обернення з розв'язанням двома способами в тоніку. Послідовності акордів, спів по вертикалі і горизонталі. Диктанти.	6	Проспівати акорди Д7, V ¹¹⁷ , П7 та їх обернення у різних тональностях. Виконати розв'язання кожного акорду двома способами у тоніку. Записати гармонічний диктант із використанням цих акордів. Виконати слуховий аналіз: визначити функції акордів у послідовності. Скласти власну послідовність із використанням Д7, V ¹¹⁷ , П7. Співати акорди по вертикалі (як співзвуччя) та по горизонталі (як мелодію). Підготовка до модульного контролю знань
Диференційований залік			
МОДУЛЬ 3 II курс IV семестр			
Змістовий модуль 5. Двоголосся. Акорди від звука. Хроматизм, відхилення. Хроматичні інтервали.			
1, 2	Тема 26 Хроматизм, відхилення та модуляція простого типу. Інтонування канонів, імітацій. Написання підголосків до мелодій народних пісень. Само диктант. Складні розміри 6/8, 6/4, 9/8. Використання їх в музиці.	7	Проспівати приклади з хроматизмом та відхиленнями у різних тональностях. Виконати канон у двоголосі та скласти власну імітацію. Написати підголосок до народної пісні. Скласти власний само диктант (4–6 тактів). Виконати ритмічні вправи у 6/8, 6/4, 9/8. Скласти власний ритмічний малюнок у кожному розмірі. Виконати слуховий аналіз: визначити лад, форму та гармонічні функції. Приклади для самостійної роботи. Хроматизм: C–C#–D–E–F–F#–G. Відхилення: C-dur → G-dur (через каданс D7–G). Канон у C-dur: голос 1 – C–

			D–E–F; голос 2 – вступ через такт. Підголосок до «Несе Галя воду»: основна мелодія – C–E–G; підголосок – A–C–E. «Несе Галя воду», «Ой ходить сон коло вікон», «Цвіте терен» - скласти підголосок у терцію або квінту до основної мелодії. Само диктант: скласти мелодію у 6/8 з хроматичним ходом.
3, 4	Тема 27 Семиступеневі лади народної музики. Пентатоніка мажорна і мінорна, аналіз прикладів. Слуховий аналіз. Творчі завдання: написання мелодій в стилі українських народних пісень двох і трьохголосний виклад мелодій. Фактурний акомпанемент.	7	Повторити теоретичні визначення семиступеневих ладів і пентатоніки. Прослухати кілька народних мелодій і визначити їх ладову основу. Написати власну мелодію у пентатоніці та виконати її. Скласти дво- і трьохголосний виклад цієї мелодії. Дібрати акомпанемент і виконати приклад у співі чи на інструменті. Записати короткий аналіз: який лад використано, які інтонації характерні, як побудовано фактуру. Контролю: спів, нотний запис, слуховий аналіз, імпровізація. Самоконтроль: точність інтонації у співі; правильність визначення ладів; логічність побудови багатоголосся; відповідність акомпанементу стилю народної музики.
5, 6	Тема 28 Відхилення і модуляція в тональності I ступеня спорідненості. Форма рондо в музиці. Хроматичні інтервали в мажорі і мінорі. Мелодичний диктант. Слуховий аналіз.	8	Організація самостійної роботи. Повторити теоретичні визначення відхилень, модуляцій та форми рондо. Підірати та прослухати приклади класичної музики у формі рондо та визначити структуру. Виконати вправи на спів хроматичних інтервалів у мажорі й мінорі. Записати мелодичний диктант із відхиленням у споріднену тональність. Написати власну мелодію у формі рондо з використанням хроматичних інтервалів. Провести слуховий аналіз прикладів (лад, тональність, інтервали, форма). Спів, диктант, нотний запис, слуховий аналіз. Під час виконання перевіряти: точність інтонації при співі хроматичних інтервалів; правильність визначення модуляцій; логічність побудови форми рондо; здатність пояснити почуте й виконане.
7, 8	Тема 29 Написання і спів акордових послідовностей. Ритмічні труднощі з синкопами, тріолями і Ідно тональн ногами, простукування одно і двох рядкових ритмів. Ритмічні диктанти. Характерні інтервали гармонічного мажору і мінору. Написання одноголосних мелодій на заданий розмір.	8	Повторити теоретичні визначення акордових послідовностей та інтервалів гармонічного мажору/мінору. Проспівати приклади акордів по вертикалі й горизонталі. Простукати ритмічні вправи з синкопами й тріолями. Виконати ритмічний диктант у заданому розмірі. Написати одноголосну мелодію у складному розмірі. Провести слуховий аналіз: визначити інтервали, гармонію, ритмічні особливості. Спів, простукування, диктант, нотний запис, слуховий аналіз. Точність інтонації при співі акордів та інтервалів; правильність ритмічного запису; логічність побудови мелодії у заданому розмірі; здатність пояснити почуте й виконане.
9, 10	Тема 30 Зменшений тризвук з розв'язанням. Ввідні септакорди (малий і зменшений) з розв'язанням в тоніку двома способами. Тональності з шістьма знаками при ключі. Написання другого голосу до заданої мелодії. Підбір акомпанементу. Сольфеджування триголосних прикладів.	8	Повторити теоретичні визначення зменшеного тризвуку та ввідних септакордів. Проспівати гами й акорди у тональностях з шістьма знаками. Написати другий голос до заданої мелодії та підібрати акомпанемент. Виконати триголосні приклади у сольфеджіо. Провести аналіз акордових послідовностей (визначити функції та каданси). Проспівати та визначити тритони у

	Аналіз акордових послідовностей. Тритони в натуральному і гармонічному мажорі і мінорі. Визначення на слух форми прослуханого твору. Гармонічний спів прикладів з хорової літератури. Гармонізація одноголосної мелодії. Акомпанемент		мажорі й мінорі. Виконати слуховий аналіз форми прослуханого твору. Гармонізувати одноголосну мелодію та підібрати акомпанемент. Спів, нотний запис, слуховий аналіз, імпровізація. Самоконтроль: точність інтонації при співі тритонів та септакордів; правильність розв'язання акордів; логічність побудови багатоголосся; відповідність акомпанементу стилю.
11, 12	Тема 31 Використання всіх видів синкоп, тріолей, пауз та інших ритмічних труднощів. Простукування одно і дворядкових ритмів. Підголосне та канонічне двоголосся. Написання і імпровізація підголосків до народних мелодій з використанням «педальних» звуків, рухом паралельними терціями або секстами. Спів романсів і дуетів класичного репертуару з акомпанементом. Визначення на слух акордів та гармонічних послідовностей.	8	Повторити ритмічні фігури (синкопи, тріолі, паузи) та відпрацювати їх у простуванні. Написати приклади одно- і дворядкових ритмів та виконати їх. Створити підголосок до народної мелодії з використанням педального звуку або паралельних терцій/секст. Виконати романс чи дует із акомпанементом. Провести слуховий аналіз акордів та гармонічних послідовностей. Записати короткий звіт: які ритмічні труднощі вдалося подолати, які гармонічні функції визначено. Спів, простукування, нотний запис, слуховий аналіз. Самоконтроль: точність ритму у складних прикладах; правильність побудови підголосків; здатність визначати гармонічні функції на слух.
13, 14	Тема 32 «Оригінальні» тональності 6-7 ключових знаків. Диктанти в цих тональностях. Д7 і його обернення. Змішані розміри 5/4, 7/4. Диригування під музику 2-ма способами. Ритмічний диктант.	7	Повторити матеріали аудиторної роботи. Ознайомитися з методичною літературою (музичні форми, багатоголосся). Підібрати приклади форм і багатоголосся (5–7 творів). Проспівати та проаналізувати ці приклади. Записати короткий конспект (форма, гармонія, особливості). Спів, письмовий аналіз, нотні приклади. Самоконтроль: точність інтонації при сольфеджуванні; правильність визначення музичної форми; логічність аналізу багатоголосся; здатність пояснити почуте й виконане.
15, 16	Тема 33 УП7 (малий і зменшений). Можливі варіанти розв'язання. Акордові послідовності, спів по вертикалі і горизонталі. Контрастна поліфонія. Обробка народних мелодій для 2-х голосного хору. Хроматизм в одноголоссі. Диктанти.	7	Проспівати приклади народних пісень у різних ладах. Виконати сольмізацію мажорної та мінорної пентатоніки. Записати слуховий диктант із використанням пентатоніки. Скласти власну мелодію у дорійському або міксолідійському ладі. Виконати аналіз: визначити лад і форму у 2–3 народних піснях. Приклади для самостійної роботи. Семиступеневі лади: Дорійський (D–E–F–G–A–B–C–D). Міксолідійський (G–A–B–C–D–E–F–G). Пентатоніка: Мажорна (C–D–E–G–A). Мінорна (A–C–D–E–G). Народні пісні для аналізу: «Ой у гаю при Дунаю», «Стоїть гора високая», «Ой не ходи, Грицю», «А мій милий вареничків хоче», «Ой під вишнею, під черешнею», «Ой ходила дівчина бережком», «Ой люлі, люлі, моя дитино». Підготовка до модульного контролю знань
	Диференційований залік		
МОДУЛЬ 4			
III курс, V семестр			
Змістовий модуль 6. Ритмічні складності. Ввідні септакорди. Акомпанемент. Акордові послідовності. Спів з акомпанементом. Диктанти.			
1	Тема 34	4	Прослухати приклади народних пісень у 9/8 та

	Складні розміри 9/8 і 12/8 та пермінні (в народних піснях). Ритмічна сольмізація в одно і двоголоссі. Простукування ритмічних вправ (одно і дворядкових).		12/8. Виконати ритмічну сольмізацію у цих розмірах. Простукати ритмічні вправи (одно- і дворядкові). Виконати слуховий аналіз: визначити моменти зміни метра у народних піснях на вибір. Скласти власну мелодію у 9/8 або 12/8. Виконати двоголосну ритмічну вправу (верхній голос – рівний рух, нижній – синкопи). Приклади для самостійної роботи. 9/8 (одноголосся): ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ . 12/8 (одноголосся): ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ . 9/8 (двоголосся): Голос 1: ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ; Голос 2: ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ . 12/8 (двоголосся): Голос 1: рівний рух (чверті + восьмі); Голос 2: синкопи на слабких долях. Бдюж. Перемінні розміри: скласти вправу з чергуванням 2/4 → 3/4 → 6/8.
2, 3	Тема 35 Септакорди II ступеня в тональностях кварто-квінтового кола. Створення в класі імпровізацій верхнього голосу до зіграних басів і гармонічних зворотів, хроматизм, відхилення і модуляція в споріднені тональності.	6	Проспівати септакорди II ступеня у всіх тональностях кварто-квінтового кола. Виконати розв'язання II7 у V та I. Імпровізувати верхній голос до зіграних басів (II7–V–I). Скласти коротку мелодію з хроматизмом та відхиленням у споріднену тональність. Виконати слуховий аналіз: визначити лад, гармонічні функції та модуляцію. Записати диктант із використанням II7 та його обернень. Приклади для самостійної роботи. C-dur: II7 → D–F–A–C → G–B–D–F → C–E–G. G-dur: II7 → A–C–E–G → D–F♯–A–C → G–B–D. D-dur: II7 → E–G–B–D → A–C♯–E–G → D–F♯–A. Хроматизм: C–C♯–D–E–F–F♯–G. Відхилення: C-dur → G-dur (через каданс D7–G). Модуляція: C-dur → a-moll (через гармонічний перехід E7–a). Гармонічний аналіз: кадансові звороти: II7 → V7 → I (наприклад, у C-dur: D–F–A–C → G–B–D–F → C–E–G). IV → V → I (F–A–C → G–B–D → C–E–G). Приклад для слуху: уривок із менуетів Баха – визначити гармонічні функції. Мелодичний аналіз: народні пісні: «Стоїть гора високая» – дорійський лад. «Ой не ходи, Грицю» – мінорний лад. Класика: Шуберт «Serenade» – визначити форму (A–B–A). Визначити лад, інтервали та характер мелодії. Ритмічний аналіз: прості розміри: 2/4, 3/4 – вправи із синкопами. Складні розміри: 6/8, 9/8, 12/8 – вправи з тріолями. Уривок із українських весільних пісень у 12/8 – визначити ритмічний малюнок. Приклади для слухового диктанту: гармонічний диктант: II7–V7–I у G-dur. Мелодичний диктант: короткий мотив у дорійському ладі (D–E–F–G–A). Ритмічний диктант: приклад у 9/8 – ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ .
4, 5	Тема 36 Спів романсів, дуетів з супроводом, фактурний акомпанемент. Чотириголосний диктант – запис по цифровці. Лади народної музики та пентатоніки.	8	Проспівати романс із акомпанементом (сольмізація мелодії + аналіз гармонії). Записати чотириголосний диктант по цифровці (II7–V7–I). Підібрати приклади та виконати слуховий аналіз народних пісень у різних ладах. Скласти власну мелодію у пентатоніці та гармонізувати її у чотириголоссі. Простукати ритмічні вправи у складних розмірах (6/8, 9/8, 12/8). Приклади для самостійної роботи. Романс:

			Лисенко «Мені однаково» – сольмізація мелодії у d-moll. Дует: «Ой у гаю при Дунаю» – виконати у двоголоссі з акомпанементом. Чотириголосний диктант: II7–V7–I у C-dur → D–F–A–C → G–B–D–F → C–E–G. Лади: дорійський (D–E–F–G–A–B–C–D); міксолідійський (G–A–B–C–D–E–F–G). Пентатоніка: мажорна (C–D–E–G–A); мінорна (A–C–D–E–G).
6, 7	Тема 37 Спів пісень і романсів з акомпанементом по цифровці. Розшифровка літерного запису акордів. Творчі завдання: написання мелодій з акомпанементом на заданий текст. Проведення студентами різних етапів уроку (настроювання, перевірка д/з, слуховий аналіз, читання з аркуша тощо)	8	<p>Проспівати пісню або романс із акомпанементом по цифровці. Розшифрувати літерний запис акордів і зіграти їх на інструменті. Написати коротку мелодію на заданий текст і гармонізувати її. Виконати слуховий аналіз народної пісні (лад, форма, гармонія). Підготуватися до проведення одного етапу уроку (наприклад, слуховий аналіз).</p> <p>Приклади для самостійної роботи. Цифровка у C-dur: I–IV–V–I → C–F–G–C. Літерний запис: G7 → G–B–D–F → розв’язання у C–E–G. Скласти мелодію у 3/4 на текст «Стоїть гора високая» та гармонізувати її. Слуховий аналіз: визначити лад і форму пісні «Ой у лузі калина стояла» – аналіз ладу; М. Лисенко – «Гуде вітер вельми в полі»; Ф. Шуберт – «Heidenröslein»№; Й. Гайдн – «Менует» із симфонії (ритмічний аналіз у 3/4); Пісні О. Кошиця з хорових обробок; Легкі джазові стандарти.</p> <p>Читання з аркуша: «Ой у полі жито»; «А мій милий вареничків хоче»; Й. Брамс – «Wiegenlied» (колискова); В. Моцарт – «Menuetto» з фортепіанних сонат. Багатоголосся для практики: Українські хорові обробки. Простий канон у C-dur (голос 1: C–D–E–F, голос 2 вступає через такт). Написати мелодію на заданий текст (наприклад, 2–3 рядки народної чи авторської поезії). Гармонізувати мелодію за цифровою (I–IV–V–I або II7–V7–I). Виконати мелодію з акомпанементом.</p>
8	Тема 38 Розміри 2/2 і 3/2 в різних темпах.	4	<p>Проспівати ритмічні вправи у 2/2 та 3/2 у різних темпах (повільно, помірно, швидко). Простукати приклади у цих розмірах, відчуваючи великі долі. Виконати сольмізацію коротких мелодій у 2/2 та 3/2. Скласти власний ритмічний диктант у кожному розмірі. Виконати слуховий аналіз: визначити, де використано alla breve, а де 3/2. Скласти мелодію у 3/2 та гармонізувати її простими акордами (I–IV–V–I).</p> <p>Приклади для самостійної роботи. 2/2 (alla breve) Такт 1: ♪ ♪ ♪ ♪ . Такт 2: ♪ ♪ ♪ ♪ . Простукати у швидкому темпі (allegro). 3/2 Такт 1: ♪ ♪ ♪ Такт 2: ♪ ♪ ♪ . Проспівати у повільному темпі (largo).</p> <p>Комбінований приклад 2/2 → 3/2 → 2/2 (зміна метра для тренування слуху). Записати та проспівати, відчуваючи зміну акцентів. Виконати слуховий аналіз: Й. С. Бах – «Gloria» з Меси сі мінор, Г. Гендель – «Hallelujah» з «Месії», Урочистий хор, чіткі дві половини у такті. Українські весільні марші. Й. С. Бах – хорали («O Haupt voll Blut und Wunden»), Пavana XVI ст. (наприклад, «Pavana Lachrymae» Дж. Дауленда)</p>

			Українські протяжні пісні («Стоїть гора високая»). Вивчення матеріалів методичної та наукової літератури
Змістовий модуль 7. Ансамблевий спів. Визначення на слух. Творчі вправи.			
9	<p>Тема 39 Фуговані форми в сольфеджуванні 2-х і 3-х голосні приклади. Послідовність акордів з модуляцією в споріднені тональності в сольфеджуванні і на слух. Поглиблення навичок розвитку музичної пам'яті і музичного уявлення імітацій та інтервалів, рух акордами. Сприйняття та запам'ятовування зразків народної музики.</p>	5	<p>Проспівати дво- і трьохголосні фуговані приклади. Виконати сольмізацію послідовності акордів із модуляцією. Скласти власну мелодію з імітацією у другому голосі. Виконати слуховий аналіз народної пісні на вибір (лад, форма, інтонації). Записати короткий диктант із використанням ІІ7–V7–І та модуляції.</p> <p>Послідовність акордів з модуляцією: Приклад у C-dur: ІІ7 → V7 → І (D–F–A–C → G–B–D–F → C–E–G). Модуляція у G-dur: D7 → G (D–F#–A–C → G–B–D). Приклад у a-moll: ІІ7 → V7 → І (B–D–F–A → E–G#–B–D → A–C–E). Відхилення у C-dur: G7 → C. Проспівати послідовність акордів і визначити момент модуляції.</p> <p>Приклади для самостійної роботи. Фугований приклад (2 голоси): Голос 1: C–D–E–F. Голос 2: вступ через такт – C–D–E–F. Фугований приклад (3 голоси): Тема: G–A–B–C. Відповідь: D–E–F#–G. Третій голос: вступ у квінту. Послідовність акордів: ІІ7–V7–І у C-dur → модуляція у G-dur.</p> <p>Приклади для слухового аналізу. Гармонія: ІІ7–V7–І у C-dur, відхилення у G-dur. Форма: трьохголосний фугований вступ (тема–відповідь–третій голос). Інтервали: спів у паралельних терціях (C–E, D–F, E–G). Підбір 5-7 прикладів та запам'ятовування зразків народної музики Вивчення матеріалів методичної та наукової літератури.</p>
10	<p>Тема 40 Ансамблевий спів дуєтів і тріо Триголосні вправи гомофонно-гармонічного складу.</p>	5	<p>Проспівати дуєти й тріо у різних тональностях. Виконати триголосні вправи у гомофонно-гармонічному складі. Записати короткий диктант у триголосці (наприклад, ІІ7–V7–І). Виконати слуховий аналіз ансамблевих прикладів (визначити лад, гармонію, форму). Скласти власну мелодію для тріо з гармонічним супроводом.</p> <p>Триголосні вправи гомофонно-гармонічного складу. Приклад 1 (C-dur): Сопрано: C–D–E–F–G. Альт: E–F–G–A–G. Бас: C–C–D–G–C. Приклад 2 (a-moll): Сопрано: A–B–C–D–E. Альт: C–D–E–F–E. Бас: A–A–E–A–A. Співати акорди по вертикалі (як гармонію) та по горизонталі (як мелодію кожного голосу).</p> <p>Приклади для самостійної роботи. Дуєт: «Ой у гаю при Дунаю» – виконати у двоголосці. Тріо: гармонізація народної мелодії на вибір у триголосці (сопрано – мелодія, альт і бас – гармонія). Триголосна вправа: ІІ7–V7–І у C-dur → D–F–A–C → G–B–D–F → C–E–G. Диктант: записати триголосний уривок у мажорі та мінорі.</p> <p>Приклади для слухового аналізу. Гармонія: триголосна послідовність ІІ7–V7–І у G-dur. Форма: дуєт із чергуванням мелодії між голосами. Народна музика: «Ой у полі криниченька» – дорійський лад, можливість гармонізації у триголосці. Інтервали: спів у</p>

			паралельних терціях і секстах у дуєті. Тріо: орієнтовний приклад у C-dur – мелодія в сопрано, гармонічне заповнення в альті та басі.
11, 12	Тема 41 Робота з камертоном. Запис тембровим диктантів та вправ на слух. Триголосся підголосочного складу ⁷ , ритмічні труднощі.	5	Виконати вправи з камертоном (інтонування інтервалів і гам). Співати гамму від заданого звуку камертону. Виконати вправи на інтонування від камертону у різних тональностях. Записати тембровий диктант (визначити інструменти на слух). Проспівати триголосні вправи підголосочного складу. Простукати й проспівати ритмічні вправи з перемінними акцентами. Простукати ритмічні вправи з синкопами й тріолями. Виконати слуховий аналіз народної пісні у триголоссі 2-3 пісні за власним вибором. Скласти власний диктант із ритмічними труднощами. Приклади для самостійної роботи. Камертон: інтонування чистої квінти (а–е). Тембровий диктант: визначити звучання скрипки, гітари, флейти. Триголосся: C–E–G (сопрано), E–G–C (альт), C–C–G (бас). Ритм: ♩ ♩ ♩ ♩. ♩ у 6/8. Підібрати приклади за темою аудиторної роботи виявлення ритмічних труднощів. Вивчення матеріалів методичної та наукової літератури
13, 14	Тема 42 Інтонаційні вправи більш складного рівня: хроматичні інтервали, послідовності інтервалів, акордів з модуляцією і відхиленнями. Визначення на слух складних інтервалів. Використання в диктантах відхилень (модуляцій) в тональності I ступеня спорідненості.	5	Проспівати хроматичні інтервали у різних тональностях. Виконати сольмізацію послідовностей інтервалів (по терціях, квартах, хроматично). Записати диктант із використанням П7–V7–I та модуляції у споріднену тональність. Визначити на слух складні інтервали (тритон, велика септима, збільшена секста). Скласти власну мелодію з відхиленням у споріднену тональність. Виконати слуховий аналіз народної пісні з хроматичними вставками. Послідовності акордів з модуляцією і відхиленнями. Орієтовна тональність C-dur: П7 → V7 → I (D–F–A–C → G–B–D–F → C–E–G). Відхилення орієтовна тональність G-dur: D7 → G. Орієтовна тональність a-moll: П7 → V7 → I (B–D–F–A → E–G♯–B–D → A–C–E). Модуляція орієтовно у C-dur: G7 → C. Визначення на слух складних інтервалів: приклади для слуху: збільшена кварта (тритон) – «Maria» (Бернстайн); мала септима – «Somewhere over the rainbow» (друга фраза); велика септима – сучасні джазові мелодії; збільшена секста – рідкісна, використовується у хроматичних ходах. Підібрати музичні приклади з використанням відхилень (модуляцій). Сольфеджування обраних прикладів. Вивчення матеріалів методичної та наукової літератури.
15	Тема 43 Творчі завдання: складання романсів та пісень на заданий текст. Сольфеджування вправ з акомпанементом інструментального складу. Усні анотації до прикладів.	5	Опрацювання матеріалів аудиторної роботи. Скласти мелодію на заданий текст («Тиха ніч над містом», «Срібний дощ», «Мелодія самоти», «Квітка у серці», «На зеленому лузі», «Дзвенить криниченька», «Пісня степового вітру», «Жайворонкова весна», «Тінь забуття». «Сльоза на долоні», «Шлях крізь бурю», «Голос розлуки») та/або обрати текст за власним вибором.

			<p>Гармонізувати її простими акордами. Проспівати вправи з акомпанементом у різних тональностях. Виконати слуховий аналіз романсів та пісень (лад, форма, гармонія). Записати короткий диктант із використанням акордів II7–V7–I. Підготувати власний приклад для виконання в класі.</p> <p>Приклади для самостійної роботи. Романс: скласти мелодію у мінорному ладі на текст «Тиха ніч над містом». Пісня: написати куплетну мелодію у мажорі на текст «Сонце сходить над полями». Вправа в орієнтовній тональності C-dur: сольфеджування мелодії C–E–G–A–G з акомпанементом I–IV–V–I. Вправа орієнтовна тональність a-moll: мелодія A–C–D–E–F з акомпанементом II7–V7–I. Усні анотації до прикладів.</p>
16	<p>Тема 44 Творчі вправи з використанням підголосків, відхилень, модуляцій, хроматизмів. Закріплення пройденого матеріалу з усіх форм роботи. Слуховий аналіз. Диктант.</p>	5	<p>Скласти мелодію у C-dur з підголоском у терцію. Виконати відхилення у G-dur через каданс D7–G. Скласти мелодію у a-moll з модуляцією у C-dur. Виконати вправу з хроматичним ходом (C–C#–D–E). Додати другий голос у терцію чи сексту до основної мелодії. Використати підголосок у паралельному русі або як контрапункт. Приклад: мелодія C–D–E–F, підголосок E–F–G–A. Відхилення – тимчасовий перехід у споріднену тональність (C-dur → G-dur). Скласти мелодію з відхиленням у домінантову тональність. Модуляції. Стійкий перехід у нову тональність через каданс. Приклад: C-dur → a-moll (через E7–a). Створити мелодію з модуляцією у паралельний мінор. Хроматичні ходи у висхідному чи низхідному русі. Скласти мелодію з хроматичним підйомом або спадом. Повторити всі форми роботи: сольфеджування мелодій; спів акордів і їх розв'язань; слухові диктанти; гармонізація народних мелодій; імпровізація підголосків. Виконати комплексні вправи: мелодія з підголоском, відхиленням і хроматизмом. Підготовка до модульного контролю знань</p>
Диференційований залік			
МОДУЛЬ 5 III курс, IV семестр			
Змістовий модуль 8. Спів з акомпанементом. Відхилення і модуляція в споріднені тональності.			
1, 2	<p>Тема 46 Написання і спів акордових послідовностей одноголосних мелодій на заданий розмір 2-х і 3-х голосні приклади та їх музично-теоретичний аналіз, тональності з сьома знаками при ключі, написання другого голосу до даної мелодії. Підбір акомпанементу.</p>	10	<p>Написати одноголосну мелодію у складній тональності. Дібрати акорди та проаналізувати їх функції. Додати другий голос (двоголосся). Розширити до триголосся. Скласти акомпанемент. Спів та інструментальне відтворення. Нотний запис та короткий теоретичний коментар. Перевірка на відсутність паралельних квінт/октав, відповідність гармонії тональності.</p>
3, 4	<p>Тема 47 Гармонічний спів прикладів з хорової літератури. Гармонічний спів прикладів синкоп, тріолей, пауз та інших ритмічних труднощів, простукування одно і двохрядкових ритмів. Транспонування вивчених мелодій (напам'ять) внутрішнім</p>	10	<p>Вивчити приклади з хорової літератури та виконати їх гармонічно. Відпрацювати ритмічні труднощі (синкопи, тріолі, паузи) у співі та простукуванні. Транспонувати напам'ять вивчені мелодії у складні тональності. Пропрацювати ввідні септакорди з усіма оберненнями та двома варіантами розв'язання. Скласти короткий</p>

	слухом. «Оригінальні» тональності 6 -7 знаків при ключі. Ввідні септакорди з оберненнями та розв'язанням двома варіантами.		письмовий аналіз (тональність, гармонічні функції, ритмічні особливості). Спів, простукування, письмовий аналіз, транспонування без інструментальної підтримки. Перевірка точності інтонації, ритмічної стабільності, правильності гармонічних розв'язань.
5, 6, 7, 8	Тема 48 Канонічне 2-х голосся. Написання і імпровізація підголосків до народних мелодій з використанням звуків рухом паралельними терціями і секстами. Спів романсів і дуетів класичного репертуару з акомпанементом. Слуховий аналіз акордів та послідовностей.	10	Написати простий двоголосний канон і виконати його. Імпровізувати підголоски до народної мелодії (терції, сексти). Вивчити та виконати романс або дует із акомпанементом. Провести слуховий аналіз акордів та послідовностей (усно або письмово). Нотний запис, аудіо/відео виконання та короткий теоретичний коментар. Перевірка точності інтонації; відсутність паралельних квінт/октав у підголосках; правильність гармонічних функцій; ритмічна стабільність у співі.
Змістовий модуль 9. Лади народної музики. Імпровізації. Мелодичний диктант.			
9	Тема 49 Змішані розміри 5/4 і 7/4. Диригування під час звучання музики двома голосами. Ритмічний диктант. П ₇ та його обернення з розв'язанням двома варіантами.	6	Простукати та проспівати приклади у змішаних розмірах 5/4 і 7/4. Відпрацювати диригування двоголосних прикладів. Пропрацювати П ₇ та його обернення з двома варіантами розв'язання. Скласти короткий письмовий аналіз (метр, ритм, гармонія). Спів, диригування, письмовий диктант, гармонічний аналіз. Самоконтроль: точність ритму у змішаних розмірах; правильність диригування; правильність розв'язання акордів.
10	Тема 50 Контрастна поліфонія, обробка народних мелодій для двоголосного хору «a cappella»	6	Повторити теоретичні поняття контрастної поліфонії. Прослухати приклади народних пісень у хоровій обробці «a cappella». Вибрати народну мелодію для власної обробки. Написати другий голос із використанням контрастних прийомів (терції, сексти, імітація). Виконати обробку у співі (індивідуально чи в ансамблі). Записати короткий аналіз: які поліфонічні прийоми використано, як збережено стиль народної пісні. Нотний запис, спів у двоголосному викладі, письмовий аналіз. Самоконтроль: точність інтонації у співі «a cappella»; правильність застосування поліфонічних прийомів; відповідність стилю народної мелодії.
11, 12	Тема 51 Хроматизм в одноголосі. Акордові послідовності – спів по вертикалі і горизонталі. Імпровізація верхнього голосу до зіграних басів і гармонічних зворотів.	6	Виконати вправи на хроматизм у мелодії (спів гам, вставки у знайомі теми). Проспівати акордові послідовності по вертикалі (цілі акорди) та по горизонталі (окремі голоси). Імпровізувати верхній голос до заданих басів і гармонічних зворотів. Записати приклади у нотних зошитах та зробити короткий аналіз (які хроматичні звуки використані, які гармонічні функції). Спів, імпровізація, письмовий аналіз. Самоконтроль: точність інтонації при хроматизмі; відсутність паралельних квінт/октав у голосоведенні; логічність імпровізованого верхнього голосу; відповідність гармонічним функціям.
13, 14	Тема 52 Закріплення попередніх знань по темі «Лади народної музики та пентатоніки».	6	Повторити теоретичні визначення ладів та пентатоніки. Проспівати приклади народних мелодій у різних ладах. Скласти власну мелодію у пентатоніці та виконати її. Слухові вправи:

			визначити лад у кількох зразках (можна використати записи). Записати короткий аналіз (який лад використано, які інтонації характерні). Спів, імпровізація, письмовий аналіз. Контролювати точність інтонації у співі; правильність визначення ладів; логічність побудови власних мелодій.
15, 16	Тема 53 Закріплення пройденного матеріалу з усіх форм роботи. Слуховий аналіз. Диктант.	6	Повторити основні теми (лади, пентатоніка, акорди, ритм). Виконати вправи на спів одноголосних і двоголосних мелодій. Простукати ритмічні приклади у змішаних розмірах. Імпровізувати підголоски або верхній голос до заданих басів. Провести слуховий аналіз кількох уривків (визначити лад, гармонію, ритм). Записати короткий звіт: що вдалося, які труднощі виникли, які теми потребують повторення. Спів, ритмічні вправи, імпровізація, письмовий слуховий аналіз. Самоконтроль: точність інтонації; правильність ритму; логічність гармонічних розв'язань; пояснити почуте. Підготовка до екзамену
	Екзамен		
	Усього годин	270	

Самостійна робота

Самостійна робота є важливим елементом системи підготовки у вищому навчальному закладі будь-якої форми навчання і сприяє кращому засвоєнню та ефективному опануванню навчального матеріалу. Проводиться з метою закріплення, розширення та поглиблення нових знань. Викладач допомагає відпрацювати теоретичний та практичний матеріал, дає конкретні вказівки щодо обсягів, напрямів самостійної роботи.

Самостійна робота здобувачів з дисципліни «Сольфеджіо» включає:

Теоретичний матеріал (лади, інтервали, акорди, ритм), опрацювання нотних прикладів

Виконання практичних вправ (спів гам, інтервалів, акордів, ритмічні диктанти). Розбір структурної, ладо-тональної та метро-ритмічної будови музичного прикладу для сольфеджування чи слухового аналізу. Запис нотних прикладів та письмових коментарів.

Виконання письмових робіт з написання одноголосного, двоголосного диктанту, запис гармонічної послідовності.

Робота з співу окремих елементів музичної мови та підготовку музичних прикладів для співу з акомпанементом.

Імпровізація мелодій та підголосків, транспонування вивчених тем.

Слуховий аналіз прикладів (визначення тональності, гармонії, ритму).

Контроль

спів (одноголосся, багатоголосся);

ритмічні вправи та диктанти;

гармонічний та слуховий аналіз;

імпровізація й транспонування.

Самоконтроль

точність інтонації та ритму;

правильність гармонічних розв'язань;

логічність імпровізованих мелодій;

здатність пояснити почуте та виконане.

Самостійна робота здобувача вищої освіти проявляється в опрацюванні спеціальної літератури, в умінні вільно орієнтуватися у стилях, жанрах, проводити самоаналіз власної практичної роботи. Самостійна робота носить систематичний характер є обов'язковою. Формування та розвиток навичок самостійної діяльності здобувачів вищої освіти передбачає:

Аналіз та синтез

Самоконтроль та самооцінку

Активність

Творчий підхід

Зміст самостійної роботи здобувачів з освітньої компоненти «Сольфеджіо» визначається її робочою програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Рекомендована література

Основна література:

1. Афоніна О.С. Сольфеджіо : навчальний посібник для студ. вищих навч. Закладів / Афоніна О.С., Баранова В.О. Вінниця : Нова Книга, 2013. 224 с.
2. Барська З. Гармонічне сольфеджіо на основі української музики. Хрестоматія. Частина друга. Багатоголосся. Доповнене та перероблене., 120 с.
3. А. Бравчук – “Сольфеджіо” (нотне видання) (Київ: Мелосвіт, 2021).
4. Беліченко Н. Завдання з сольфеджіо та гармонії : Слуховий та гармонічний аналіз. Ладові диктанти. Мелодії для гармонізації. Вправи на фортепіано. – Харків, 2016.
5. Брилін Б. А. Естрадно-джазове сольфеджіо : навчально-методичний посібник для студентів мистецьких спеціальностей (ЗВО педагогічного спрямування) вищих педагогічних закладів / Б.М. А. Брилін; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2021. – 135 с.
6. Дорофєєва В. Музично-теоретичні дисципліни у сучасній мистецькій парадигмі: традиції та новації. Молодий вчений. 2018. № 2 (54). С. 505-508
7. Козинська К., Сольфеджіо на матеріалі класичних мелодій Мелосвіт, 2017
8. Кравцов Т.С., Турнеєв С.П. Збірник музичних диктантів : навчально-методичний посібник / Харк. Нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського ; ред.- упор. М.Ю.Борисенко. – Харків : «Естет Принт», 2020. – 52 с.
9. Л. Ліпінська – “Сольфеджіо” (нотне видання) (Київ: Мелосвіт, 2023).
10. Серова О. Ю. Сольфеджіо: робочий зошит до практичних занять для здобувачів II курсу освітнього ступеня "Бакалавр" спец. 025 "Музичне мистецтво". Київ : НАКККіМ, 2021. 88 с. нот.
11. Смаглій Г. Сольфеджіо, ч.1. Харків: Факт,2015
12. Смаглій Г. Сольфеджіо, ч.2. Харків: Факт,2015
13. Смаглій Г. Сольфеджіо, ч.3. Харків: Факт,2016
14. Смаглій Г. Сольфеджіо, ч.4. Харків: Факт,2016
15. Смаглій Г. Сольфеджіо, ч.5. Харків: Факт,2018
16. Смаглій Г. Сольфеджіо, ч.6. Харків: Факт, 2008, 2010,2019
17. Тормахова В. Розвиток творчих навичок на уроках джазового сольфеджіо. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип. 61, том 3, 2023
18. Турнеєв С.П. Музичний диктант / Методичний посібник з навчального курсу «Сольфеджіо» / Харків : Водний спектр Джі-Ем-Пі, 2017. – 64 с.
19. Ходоровська І. М. Збірник диктантів з сольфеджіо на матеріалі українського фольклору та музики українських композиторів : мультимедійний посібник. Київ, 2014. 47 с.

Додаткова література:

1. Тормахова В.М. Боб Столофф: техніка джазової імпровізації. III міжнародна науково-практична конференція «Україна у світових глобалізаційних процесах: культура, економіка, суспільство». 24–25 березня 2021 р. Київ, 2021. Ч. 2. С. 68–70
2. Ходоровська І.М. Збірник диктантів з сольфеджіо на матеріалі українського фольклору та музики українських композиторів/мультимедійний посібник. К.,2014.
3. Цибульник З. Розвиток музичного слуху на сольфеджіо в контексті міжпредметних зв'язків. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип 43, том 3, 2021
4. Черкасов В. Теорія і методика музичної освіти. Академія, 2017

Інформаційні джерела в мережі інтернет

1. www.musicfancy.net/
2. <https://muzabetka.com.ua/>
3. <http://arts-library.com.ua/>
4. www.nbu.gov.ua

Політика освітнього компоненту

Зміст курсу спрямований на системний, методичний розвиток музичних здібностей здобувачів освіти : мелодичного, тембрового, ладового, гармонічного, поліфонічного слуху, метроритмічного відчуття, музичної пам'яті, музично-слухових уявлень, тобто музично-слухового досвіду. Сольфеджіо сприяє розвитку цих якостей за допомогою цілеспрямованого впливу на слух системою особливих форм завдань і вправ.

В наслідок вивчення освітнього компоненту здобувачі освіти оволодівають таким знаннями:

- основні засоби музичної виразності (метр, ритм, темп, розмір, акорд, інтервал та ін.)
- лад та його елементи, види ладів;
- інтервали та акорди в умовах діатоніки та хроматики.

Після вивчення освітнього компоненту здобувачі освіти набувають таких умінь та навичок:

- прочитати з аркуша будь-який приклад в одноголосі, двоголосі, триголосі, чотириголосі;
- транспонувати музичні приклади;
- Підбирати різні види акомпанементу, імпровізувати;
- записати по слуху одноголосну мелодію чи двоголосний приклад;
- всі засоби музичної виразності аналізувати на слух.

Політика контролю навчальних досягнень

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з освітнього компоненту є:

Поточний контроль - це оцінювання засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу під час проведення індивідуальних занять.

Підсумковий (семестровий) контроль – це період підведення підсумків навчальної роботи здобувачів освіти протягом семестру.

Кожний блок змістових модулів має бути обов'язково оцінений. Здобувач освіти повинен позитивно скласти модульний (проміжний) контроль.

Контроль самостійної роботи – дозволяє виявити вміння здобувачів освіти орієнтуватися в інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами, підбирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань.

Поточний контроль.

Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та здобувачами освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів освіти. Поточний контроль здійснюється у процесі вивчення освітнього компоненту з метою виявлення ступеня розуміння здобувачем освіти засвоєного навчального матеріалу та вміння застосовувати його у практичній роботі. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується викладачем – для коригування методів і засобів навчання. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується здобувачем – для планування самостійної роботи. Поточний контроль проводиться з метою діагностики рівня засвоєння матеріалу під час аудиторних занять.

Модульний контроль – є складовою поточного контролю і здійснюється у формі виконання здобувачем освіти модульного контрольного завдання. Проведення модульного контролю знань є обов'язковим контролем якості засвоєння здобувачем освіти теоретичного матеріалу модуля – проводиться з метою систематизації знань. Кожний такий модуль включає бали за поточну роботу на аудиторних заняттях та виконання самостійної роботи.

Модульний контроль має на меті оцінити рівень цілісного бачення здобувачем освіти проблематики завершеної частини освітнього компоненту, сконцентрованої в навчальному модулі та вміння орієнтуватися в теоретичних і практичних питаннях, які визначають зміст даної частини курсу.

Контроль самостійної роботи – дозволяє виявити вміння здобувачів освіти орієнтуватися в

інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами, підбирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань.

Політика оцінювання

Поточний контроль.

Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та здобувачами, управління навчальною мотивацією здобувачів освіти. Поточний контроль здійснюється у процесі вивчення освітнього компоненту з метою виявлення ступеня розуміння здобувачем засвоєного навчального матеріалу та вміння застосовувати його у практичній роботі. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується викладачем – для коригування методів і засобів навчання. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується здобувачем – для планування самостійної роботи. Поточний контроль проводиться з метою діагностики рівня засвоєння матеріалу під час аудиторних занять.

Форма підсумкового семестрового контролю: це підсумкове оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється у формі диференційованого заліку або екзамену.

На підсумковий семестровий контроль виносяться питання та/або практичні завдання, що передбачають перевірку рівня володіння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу освітнього компоненту в цілому та сформованості відповідних знань, умінь, навичок і набутих компетенцій як результатів опанування навчального курсу.

Здобувач освіти допускається до модульного контролю знань у вигляді **диференційованого заліку**, якщо за поточний контроль мінімальна кількість балів становить 17 балів, максимальна кількість балів – 80 балів. Оцінювання диференційованого заліку відбувається за 20-бальною шкалою.

Здобувач освіти допускається до модульного (семестрового) контролю знань у вигляді **екзамену**, якщо за поточний контроль мінімальна кількість балів становить 15 балів, максимальна кількість балів – 70 балів. Оцінювання екзамену відбувається за 30-бальною шкалою. Теоретичний контроль знань під час проведення екзамену може проводитись у вигляді співбесіди за завданнями теоретичного матеріалу та/або усного вибіркового опитування з питань тем самостійної роботи.

За результатами семестру здобувач освіти отримує підсумкову оцінку за 100-бальною шкалою, яка розраховується як середньозважене оцінок: за змістові модулі, самостійну роботу, диференційований залік та/або екзамен. Модуль вважається складеним, якщо здобувач вищої освіти набрав **від 60 до 100 балів**. Загальний рейтинг з модуля (освітнього компоненту) **не перевищує 100 балів**. Результати модульного контролю знань фіксується в індивідуальному плані здобувача освіти. Перелік завдань модульного контролю, критерії їх оцінювання, порядок і час проведення (перескладання/відпрацювання) визначаються кафедрою, й доводяться до відома здобувачів освіти на початку семестру.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи

Вид діяльності здобувача вищої освіти	МОДУЛЬ 1		МОДУЛЬ 2		МОДУЛЬ 3		МОДУЛЬ 4	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Робота на практичних заняттях – виконання творчих завдань	10	50	10	50	10	50	10	50
Фронтальне опитування	2	10	2	10	2	10	2	10
Самостійна робота	4	20	4	20	4	20	4	20
Диференційований залік	1	20	1	20	1	20	1	20
Екзамен								
	17	100	17	100	17	100	17	100

Вид діяльності здобувача вищої освіти	МОДУЛЬ 5	МОДУЛЬ 6
---------------------------------------	-----------------	-----------------

	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Робота на індивідуальних заняттях	10	50	10	50
Колоквіум	2	10		
Самостійна робота	4	20	4	20
Диференційований залік	1	20		
Екзамен			1	30
	17	100	15	100

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F).

Оцінка балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
74-81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
64-73	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-63		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Політика щодо перескладання та оскарження оцінки. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання диференційного заліку відбувається згідно положення про оцінювання успішності здобувачів освіти, що регламентує таку процедуру: здобувачу освіти, що одержав під час модульного, семестрового контролю незадовільну оцінку дозволяється ліквідувати академзаборгованість до початку наступного семестру. Повторне складання допускається не більше двох разів: один раз викладачу, другий – комісії, яка створюється ректором Академії.

Політика щодо академічної доброчесності Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика та принципи академічної доброчесності визначені у Положенні «Про академічну доброчесність» КЗВО КОР «Академії мистецтв імені Павла Чубинського»

Політика щодо відвідування. Обрані освітні компоненти з атласу вибіркового дисциплін вносяться до робочих навчальних планів і визначають навчальне навантаження на навчальний рік та/або термін вивчення освітнього компоненту, що визначений навчальним планом. Після формування індивідуального навчального плану здобувача інформація про вибірково освітні компоненти вноситься

до його індивідуального плану З цього моменту вибіркові ОК набувають статусу обов'язкових для вивчення. Не допускається зміна обраних ОК після початку навчання здобувача освіти. Відвідування видів навчальних занять (крім консультацій) є обов'язковим для здобувачів освіти, відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Комунальному закладі вищої освіти Київської обласної ради «Академія мистецтв імені Павла Чубинського». Присутність здобувачів – це важливий критерій оцінювання результатів навчання, зважаючи на теоретичну і практичну складність освітнього компоненту. У випадку наявності довідки від лікаря призначається відпрацювання занять в інший час за індивідуальною програмою. За умови дистанційного навчання важлива присутність здобувача освіти та систематичне виконання завдань під час онлайн-зустрічей у Google-Meet (in Google Classroom - Google Workspace, managed by koukim.com). Запізнення на фахові заняття є не припустимими.